

Η ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΛΕΥΚΗΣ ΧΡΙΣΤΙΔΟΥ

Από τον Σεπτέμβριο του 1973 παρακολουθώ με προσοχή και θαυμασμό την ζωγραφική εξέλιξη της Λευκής Χριστίδου. Ξεκινήθηκε στα 1968 ως πάρεργη ασχολία μιας τελειόφοιτης της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, καλλιεργήθηκε ιδιωτικά, σε ισοτιμία με λαμπρές μεταπτυχιακές σπουδές Κινητής Προσθετικής και Φυσικής Ανθρωπολογίας στην Αγγλία, και σήμερα εκφράζει το μη επαγγελματικό ήμισυ της καθημερινής ζωής μιας ήδη ύπολογισιμης ζωγράφου :

*Οίκιας περιβάλλον, κέντρων, συνοικίας
που βλέπω κι όπου περπατώ χρόνια και χρόνια.*

*Σε δημιουργησα μες σε χαρά και μες σε λύπες :
με τόσα περιστατικά, με τόσα πράγματα.*

Κ' αισθηματοποιήθηκες δλόκληρο, γιά μένα.

(«ΣΤΟΝ ΙΔΙΟ ΧΩΡΟ»)

Οι στίχοι αυτοί του Καβάφη μπορούν να χρησιμεύουν ως κριτήριο όχι μόνο της ποιητικής του αλλά και κάθε συνακόλουθης «βιοτικής». Έλέγχουν ανά πάσα στιγμή την πραγματική συναισθηματική κατάθεσή μας αντίκρυ στο περιβάλλον που μάς έλαχε ή που διαλέξαμε. Προκειμένου για την ζωγραφική κατάθεση της Χριστίδου, πιστεύω πως αρχίζουν να έχουν απόλυτη ισχύ από το 1973 και πέρα. Όταν, μετά την άφελή αναπαράσταση αισθηματικά φορτισμένων εσωτερικών χώρων, μετά την κατά κανόνα έντυπωσιακή ανασύνθεση παραθαλάσσιων και χερσαίων τοπίων φυγής, άφοσιώνεται στην δλοένα λεπτότερη παρατήρηση όψων του βιωμένου αστικού τοπίου της Θεσσαλονίκης. Δρόμοι, πλατωσιές, σπιτόπουλα, λαϊκές πολυκατοικίες, γιαπιά, μαγαζιά, άποθήκες, ιστορίζονται με μια σερνή στοργή που έξουδετερώνει κάθε πειρασμό νοσταλγικής γραφικότητας είτε αυτόματου χλευασμού της σύγχρονης πολεοδομικής μιζέριας.

Τεχνικά, ή μόνιμη άφετηρία των έργων αυτών από φωτογραφικά μνημόνια και ή σταθερή κατάκτηση των δυνατοτήτων της γκουάς, έπιτρέπουν να διακρίνουμε — παράλληλα στην συνεχή πρόοδο της σχεδιαστικής ικανότητας — δύο κύριες φάσεις στην ζωγραφική εξέλιξη της Λευκής Χριστίδου. Ός το 1973-74 επιδίδεται σε ένα είδος άνήσυχης κηλιδογραφίας, ίσως έμπνευσμένη από το επίσης «αυτοδίδακτο» δαιμόνιο του Πεντζίκη βα-

θμαία όμως περνά σε μιάν όλο και πιο έλεγχόμενη μικρογραφία, πιθανόν με παράδειγμα τον εύλαβικό «ύπερ-ρεαλισμό» του Γ. Παραλή. Οι μπαμπούκιοι ούρανοι λαμπικάρονται, το έδαφος άποκτά ύλική ποιότητα, οι προοπτικές παραμορφώσεις άντισταθμίζονται με δεξιοτεχνικές εύαισθησίες. Και άν ή κλίμακα φαινομενικά δέν αλλάζει, οι διαστάσεις του πίνακα πλαταίνουν, ή σύνθεση γίνεται πολυπλοκότερη ή πάντως σοφότερη, τά χρώματα διαυγέστερα ή και πιο θαρρετά.

Σημάδι της ώριμησης και της προοδευτικής αυτοπεποίθησης της τριαντάχρονης ζωγράφου είναι βέβαια ή άπόφασή της να παρουσιάσει έπιλογή της έργασίας του 1968-76 σε άτομική έκθεση (στο «ΖΜ» της Θεσσαλονίκης), ύστερα από δοκιμαστικά ξεμυτίσματα σε όμαδικούς χώρους (Ίνστιτούτο Γκαΐτε, «Τέχνη» και ιδίως «Διαγώνιος» στην γενέτειρα, «Κ.Ε.Τ.» και «Ωρα» στην Αθήνα). Σε τούτο το κρίσιμο στάδιο, φυσικά, δέν θά είχε νόημα να επιχειρήσει κανείς προβλέψεις — άκόμα λιγότερο, άναρμόδιες ύποδείξεις — για την ένδεχόμενη εξέλιξή της σε σχέση είτε σε άντίθεση με την άθηναϊκή σχολή που έχει γενάρχη τον Γ. Μανουσάκη. Η άπουσία λ.χ. της άνθρώπινης μορφής από τους πίνακες, που ξεδιάλεξε να εκθέσει, θά μπορούσε να μάς προβληματίσει — άν ό άνθρωπος ήταν πράγματι άπών και όχι άπλώς άφανής στα έργα αυτά, όπου ή οικεία συμβίωση παλαιού και νέου, φθοράς και δημιουργίας, εξαίρονται σε μιάν άνθρωπιστική γαλήνη, άντάξια της πιο εγκάρδιας και ταυτόχρονα πιο έσωστροφης έλληνικής μεγαλόπολης.

Γι' αυτό και κλείνω τούτη την φιλική παρουσίαση της ζωγράφου Λευκής Χριστίδου με την εύχή που περικλείνεται στα λόγια ενός σχεδόν τυφλού μα πόσο άνοιχτομάτη γέροντα, του Χόρχε Λούις Μπόρχες, μεταφρασμένα από τον έπίλογο του βιβλίου του *El Hacedor* (λέξη που σημαίνει : μάστορας, δημιουργός, ποιητής με την άρχική σημασία) :

Ένας άνθρωπος καταπιάνεται να ζωγραφίσει τον Κόσμο. Στο πέραςμα των χρόνων γεμίζει ένα χώρο με εικόνες : έπαρχίες, βασιλεία, βουνά, κόλλοι, καράβια, νησιά, ψάρια, σπίτια, εργαλεία, άστρα, άλογα και άνθρωποι. Λίγο πριν πεθάνει, άνακαλύπτει πως αυτός ό ύπομονετικός λαβύρινθος των γραμμών σχηματίζει τά χαρακτηριστικά του προσώπου του.